

TUKUMA NOVADA PAMATSKOLA "SPĀRNI"

Izglītības iestādes reģistrācijas Nr. 4122903223
Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90000050975
"Lamiņu muiža", Lamiņi, Pūres pagasts, Tukuma novads, LV-3124
Tālrunis 20191947
www.tukumaips.lv e-pasts: internatskola@tukums.lv

APSTIPRINU
Tukuma novada pamatskolas "Spārni"
direktore ... S. Freimane
2024. gada 1. janvārī

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Tukuma novadā

01.01.2024.

Nr.24

Kārtība par rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo

Izdota saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72.panta pirmās daļas 2.punktu,
Ministru Kabineta 22.08.2023. noteikumu Nr.474
„Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe,
pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs
un to organizētajos pasākumos” 9.10. un 11. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Tukuma novada pamatskolas "Spārni" (turpmāk - izglītības iestāde) vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – kārtība) mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo, radot iekļaujošu vidi skolēnu attīstībai.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtībā arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai.
3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai Skola papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamām bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo un VBTAI Vardarbības gadījumu risināšanas shēmām izglītības iestādēs.
3. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvusi izglītības iestādes darbinieks ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērnam

turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes vadītāja.

4. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.
5. Fiziska vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums.
6. Emocionālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

II. Vardarbības novēršanas kārtība

8. Tukuma novada pamatskolā “Spārni” aizliegta un nekādos apstākļos nav pieļaujama jebkāda veida vardarbība (emocionāla – apsūkšana neķītros lamu vārdos, cieņu aizskarošu piezīmju izteikšana, draudu izteikšana; fiziska – iedunkāšana, grūstīšana, sišana; seksuāla – nepiedienīgu piedāvājumu izteikšana, intīmu ķermeņa daļu aizskaršana, apģērbu piespiedu novilkšana, piespiedu seksuālās darbības) un tamlīdzīga nepieļaujama rīcība.
9. Izglītojamiem, kuri skolā sastopas ar vardarbību – izjūt vai piedzīvo pazemojumu, cieņas un goda aizskārumu, draudus savai veselībai un dzīvībai, kā rezultātā rodas problēmsituācijas (konflikti, strīdi, kautiņi) – personīgi vai ar sociālā pedagoga starpniecību nekavējoties mutiski vai rakstiski jāinformē par problēmsituāciju un jāvērsas pie kāda no minētajiem skolas darbiniekiem:
 - 9.1. direktores,
 - 9.2. klases audzinātājas,
 - 9.3. sociālā pedagoga,
 - 9.4. internāta audzinātājas,
 - 9.5. medmāsas,
 - 9.6. psihologa,
 - 9.7. jebkura skolas darbinieka.
10. Pieaugušajiem izglītojamais ir jāuzklausā un saziņā ar vardarbībā cietušā vajadzībām jāorganizē tālāka palīdzības sniegšana.
11. Problēmsituācijas skolā vai internātā:
 - 11.1. izskata,
 - 11.2. noskaidro lietas apstākļus,
 - 11.3. nepieciešamības gadījumos apkopo citu audzēkņu vai darbinieku liecības,
 - 11.4. izvērtē,
 - 11.5. sniedz vērtējumu problēmsituācijā iesaistītajiem.
12. Ja konflikts starp iesaistītajiem atrisināts ar klases audzinātāja, internāta skolotāja vai sociālā pedagoga darbībām, tad citu speciālistu rīcības nav nepieciešamas.
13. Citi speciālisti iesaistāmi gadījumā, ja konflikta risinājums nav panākts klases audzinātāju, internāta skolotāju vai sociālā pedagoga darbības rezultātā.
14. Sociālais pedagogs darbā ar izglītojamajiem vai vienu izglītojamo individuāli, vardarbības novēršanā veic šādas darbības:
 - 14.1. saruna ar bērnu;
 - 14.2. lietas apstākļu noskaidrošana;
 - 14.3. izglītojamā paskaidrojums;
 - 14.4. vienošanās ar izglītojamo;
 - 14.5. direktores un klases audzinātājas informēšana.
15. Klases audzinātāja, sociālā pedagoga un internāta skolotāja preventīvā darbība: informē, diskutē, sarunājas ar klases/grupas audzēkņiem par aktuālām tēmām, kas saistītas ar vardarbību.
16. Sociālais pedagogs darbā ar vardarbībā cietušiem, vardarbību provocējošiem izglītojamiem var izmantot šādas darba formas:
 - 16.1. saruna ar izglītojamo, klases audzinātāju, internāta skolotāju;

- 16.2. lietas apstākļu noskaidrošana, problēmas definēšana;
- 16.3. izglītojamā uzvedības novērtēšana;
- 16.4. antisociālas uzvedības riska, morāles normu, likuma normu izskaidrošana;
- 16.5. sociāli pieņemama uzvedības modeļa izstrādāšana un tā integrēšana;
- 16.6. personisko resursu meklēšana;
- 16.7. iedrošināšana;
- 16.8. intervija;
- 16.9. diskusija;
- 16.10. paskaidrojums no audzēkņa;
- 16.11. sarunas protokols;
- 16.12. līgums un vienošanās ar audzēkni.
17. Psihologa darba formas:
 - 17.1. iespējamās vardarbības profilakses darba veikšana pēc direktores, sociālā pedagoga, klases audzinātājas, internāta skolotāja, medmāsas, jebkura skolas darbinieka pieprasījuma;
 - 17.2. psiholoģiskais vardarbības situācijas izvērtējums pēc direktores, sociālā pedagoga, klases audzinātājas, internāta skolotāja, medmāsas, jebkura skolas darbinieka pieprasījuma;
 - 17.3. psihoemocionālās korekcijas darbs ar vardarbības situācijā iesaistītajiem pēc nepieciešamības;
 - 17.4. citu speciālistu (psihiatra, neirologa, ģimenes ārsta, krīzes centru) ieteikšana darbā ar vardarbības situācijā iesaistītajiem pēc nepieciešamības.
18. Medmāsas darba formas:
 - 18.1. nepieciešamības gadījumā sniegt pirmo medicīnisko palīdzību;
 - 18.2. izvērtēt nepieciešamību neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanai, citu medicīnas darbinieku, ģimenes ārsta piesaistei;
 - 18.3. par konstatētajiem vardarbības gadījumiem informēt direktori, sociālo pedagogu;
 - 18.4. piedalīties grupu sapulcēs un sniegt izskaidrojošu informāciju par medicīniska rakstura sekām vardarbībā iesaistītajiem audzēkņiem, sniegt konsultācijas atbilstoši nepieciešamībai.
19. Skolas administrācijas darbības:
 - 19.1. iepazīšanās ar lietas apstākļiem;
 - 19.2. saruna ar vardarbībā iesaistītajiem audzēkņiem, klases audzinātājiem, internāta skolotājiem,
 - 19.3. sarunas protokols;
 - 19.4. nepieciešamības gadījumā vērsties pie sociālā dienesta, bāriņtiesas, pašvaldības un Valsts policijas.

III. Konflikti starp izglītojamajiem

20. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
 - 20.1. pedagogs nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, vai citiem minētā izglītojamā klases biedriem izglītības programmas apguvi citā telpā Skolas pedagoga klātbūtnē. Izglītības programmas apguve citā telpā var ilgt ne ilgāk kā līdz attiecīgās dienas beigām;
 - 20.2. pedagogs (vai jebkurš Skolas darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju) nekavējoties ziņo Skolas direktoram, klases audzinātājam vai sociālajam pedagogam par konstatēto konflikta situāciju. Attiecīgi tālāk tiek ziņots izglītojamā vecākiem (pārstāvjiem) un tiek veikts ieraksts e-klasē par notikušo konfliktu, kā arī normatīvos aktos noteiktos gadījumos ziņo citām institūcijām.
 - 20.3. pedagogs (vai jebkurš Skolas darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju) nekavējoties ziņo Skolas direktoram, klases audzinātājam vai sociālajam pedagogam par konstatēto konflikta situāciju. Attiecīgi tālāk tiek ziņots izglītojamā vecākiem (pārstāvjiem) un tiek

veikts ieraksts e klasē par notikušo konfliktu, kā arī normatīvos aktos noteiktos gadījumos ziņo citām institūcijām.

- 20.4. ja konflikta situācija nav atrisināta uzreiz, tad pedagogs iesniedz rakstisku iesniegumu Skolas direktoram, kurš tālāk lemj par situācijas risināšanu, piesaistot atbalsta personālu;
- 20.5. Skolas direktors vai viņa noteikta persona nodrošina izglītojamā vajadzībām un situācijai atbilstoša atbalsta pasākumu plāna izstrādi un plānā ietvertu atbalsta pasākumu īstenošanas uzraudzību, kā arī informē dibinātāju - Tukuma novada Izglītības pārvaldes speciālistu bērnu tiesību aizsardzības jautājumos par notikušo pasākumu un plānotajiem atbalsta pasākumiem;
- 20.6. Skolas direktors vai viņa noteikta persona rakstiski nosūta vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi.
- 20.7. ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu vai vecāki nesadarbojas ar izglītības iestādi, Skolas direktors nodrošina šīs informācijas nosūtīšanu dibinātājam.

IV. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

21. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:
 - 21.1. Pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes vadītāja ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;
 - 21.2. Izglītības iestādes vadītājs sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē izglītības iestādes telpās;
 - 21.3. Izglītības iestādes vadītājs organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina sociālo pedagogu, psihologu, medmāsu vai citu atbalsta personālu situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
22. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (nepedagoģiski profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:
 - 22.1. izglītības iestādes vadītāja klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
23. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai Skolas darbinieku, kura laikā notikusi iespējama vardarbība pret izglītojamo, izglītojamais informē par to Skolas direktoru, kurš ziņo attiecīgi Bērnu aizsardzības centram un dibinātājam, kā arī Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteiktajos gadījumos pieņem lēmumu par attiecīgā darbinieka atstādināšanu no amata pienākumu pildīšanas vai disciplināru sodīšanu.
 - 23.1. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
 - 23.1.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes vadītājam detalizētai izvērtēšanai;
 - 23.1.2. izglītības iestāde pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;
 - 23.1.3. izglītības iestāde uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez izglītības iestādes vadītāja ir vēl vismaz 1 pedagoga pārstāvis un 1 atbalsta darbinieks;
 - 23.1.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja, vietējās Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;
 - 23.1.5. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes vadītājam ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme; rājiens) vai atstādināt darbinieku no darba;

- 23.1.6. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde nosūta vecākiem motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

V. Izglītojamā rīcība, ja izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus savai vai citu personu drošībai

24. Ja izglītojamais saskata kādas personas darbībā draudus savai vai citu personu drošībai, nedrīkst piekrist draudu izraisītai rīcībai un nekavējoties sauc palīgā pieaugušos: skolas pedagogus vai jebkuru skolas darbinieku, laicīgi lūdz palīdzību vecākiem, klases audzinātājam, skolas psihologam vai jebkuram citam skolas darbiniekam.
25. Ja izglītojamais ir cietis fiziskas vai emocionālas vardarbības rezultātā, viņš nekavējoties informē pedagogus vai jebkurus citus skolas darbiniekus, vajadzības gadījumā lūdz palīdzību vai informē attiecīgos dienestus.
26. Informācija par operatīvo dienestu izsaukšanas kārtību ir izvietota skolas telpās un pie skolas dežuranta. Tā ietver Valsts policijas, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta telefonu numurus.

VI. Noslēguma jautājumi

27. Atzīt par spēku zaudējušiem Tukuma novada speciālās izglītības iestādes 02.09.2019. noteikumus "Kārtība par rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo".

Direktores vietniece audzināšanas darbā

Ilze Rasa